

Statsstödsregler, de minimis och den sociala ekonomin

Återigen kommer frågan om statsstöd och *de minimis* upp vid projekthantering från ansökningar som kommit till ESF från Coompanion eller civilsamhällets aktörer (den sociala ekonomin). Det föranleder ett behov av att förstå EU-Kommissionens (och numera medlemsstaternas) syn på verksamheter från den sociala ekonomin (kooperativ och föreningar).

Den sociala ekonomin behöver projektverksamhet för att kunna utveckla nya innovativa utvecklingsområden inom den sociala ekonomin (kooperativ, föreningar och vissa sociala företag) är vi också beroende av projektstöd från offentliga bidragsgivare som t.ex. ESF, ERUF, Interreg eller Leader. Detta är naturligt och sker i hela Europa, inom denna sektor. Detta är även något som EU-kommissionen tagit fasta på i sina senaste rekommendationer till rådet, att underlätta för den sociala ekonomin att få tillgång till EU-finansierade insatser samt att tolka statsstödsregler till den sociala ekonomins fördel för ytterligare utveckling av sektorn COM(2023)316 final från 13 juni 2023:

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26936&langId=en>

Nedan följer utdrag ur rekommendationerna:

The Commission recommends Member States to make the most of the current scope of the State aid rules under EU law to support the social economy.

Public authorities often do not make the most of the current scope under State aid rules to support the social economy, where the market alone is unable to achieve satisfactory access to the labour market and social inclusion, limiting themselves to measures under the general de minimis threshold and not using the option to establish measures under Commission Regulation (EU) No 651/201475 (the General Block Exemption Regulation) such as regional aid, risk-finance aid, and aid to recruit disadvantaged workers. With regards to de minimis aid, it is currently limited to EUR 200,000 over three years, but the current rules will expire on 31 December 2023 and are in the process of being revised. Union rules governing services of general economic interest also offer scope to authorise State aid, but public authorities often do not make full use of these options, particularly for social services in the field of work integration of vulnerable persons.

In line with the applicable State aid rules, Member States are recommended to explore which services provided by social economy entities could be defined and financed as services of general economic interest, for instance in the field of work integration of vulnerable persons, in social housing or in health and social services such as childcare, care for the elderly or people with disabilities; compensation for services that meet social needs can even be, under certain conditions, exempt from the notification obligation, regardless of the amount of the compensation received, under Commission Decision of 20.12.2011 (2012/21/EU)

Ministerrådet enades den 29 september om att

Whenever an intended support measure for the social economy constitutes State aid and while respecting the applicable rules, Member States are recommended to make best use of the scope under State aid rules to support the social economy, as provided for by Regulation (EU) No 651/2014, the rules on services of general economic interest, and the de minimis rule.

<https://lnkd.in/e5Mfnm3Q>

Förutom de nyligen antagna reglerna och förhållningssättet i relation till den sociala ekonomin från Kommissionen och Ministerrådet bör det klargöras att tolkning av statsstödsreglerna måste harmoniseras. Statsstödsreglerna regleras i §107.1 i EUF-fördraget. Kriterierna för statligt stöd enligt 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa. Det innebär att alla kriterier måste vara uppfyllda för att stödet ska anses vara statligt stöd. Om något av kriterierna inte uppfylls utgör det offentliga stödet inte statligt stöd:

1. Att stödet ges av staten eller med hjälp av statliga medel.
2. Att stödet gynnar ett eller flera företag, vilket innebär en selektiv fördel.
3. Att stödet snedvrider eller kan snedvrída konkurrensen.
4. Att stödet påverkar handeln mellan EU-länder.

Vi menar att då statligt stöd endast anses förekomma om stödet snedvrider handeln och påverkar handeln mellan medlemsstaterna, bör tolkningen även ske därefter.

Det är också viktigt att *företag* ska i denna mening tolkas som enheter som bedriver ekonomisk verksamhet, oberoende av deras rättsliga ställning. Ekonomisk verksamhet är all verksamhet som går ut på att erbjuda varor och tjänster på en marknad. Här faller sedermera även offentliga myndigheters verksamheter in under definitionen "företag", och ska alltså då bedömas på liknande sätt som andra associationsrättsliga enheter. Detta stöd ska också ge en fördel till företaget gentemot andra företag. Verksamheter inom den sociala ekonomin, där bland annat Coompanion ska räknas, fungerar oftast som intermedärer där finanserna helt kommer slutmottagare till del. Men främst vill vi peka på att statligt stöd anses bara förekomma om stödet snedvrider handeln och påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Med referens till samma rekommendationer som ovan samt EUs handlingsplan för social ekonomi, är det inte bara Kommissionens vilja att myndigheter tolkar statsstödsregler till den sociala ekonomins fördel, utan även ser till att underlätta möjligheterna för den sociala ekonomin att delta i EU-finansierade program COM(2023)316 final från 13 juni 2023:

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26936&langId=en>

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=10117&furtherNews=yes#navItem-1>

*The Union provides many funding opportunities to support the social economy. The European Social Fund Plus, the European Regional Development Fund established by Regulation (EU) 2021/105868, the Just Transition Fund established by Regulation (EU) 2021/105669, the European Agricultural Fund for Rural Development established by Regulation (EU) No 1305/201370, the single market programme established by Regulation (EU) 2021/69071, the InvestEU programme established by Regulation (EU) 2021/52372, and, where relevant, the Recovery and Resilience Facility established by Regulation (EU) 2021/24173, all provide funding. The Union also provides advisory support through the fi-compass platform to design financial instruments under Cohesion Policy Funds. **Member States, including regional and local authorities, could make better use of these opportunities by adopting specific measures for the social economy. Technical support is another Union instrument available to improve the capacity of Member States to design and implement policies to strengthen the social economy.***

Gordon Hahn